

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 186

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 7 martie 2024

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
133.	2	358.	8
160.	3	359.	9
161.	4	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
162.	5	Decizia nr. 7 din 5 februarie 2024 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept) 10–15	
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
283.	6		
357.	7		

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea stemei comunei Valea Lungă, județul Alba

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 10 din Legea nr. 102/1992 privind stema țării și sigiliul statului, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă stema comunei Valea Lungă, județul Alba, prevăzută în anexa nr. 1.

(2) Descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei comunei Valea Lungă, județul Alba, sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(3) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

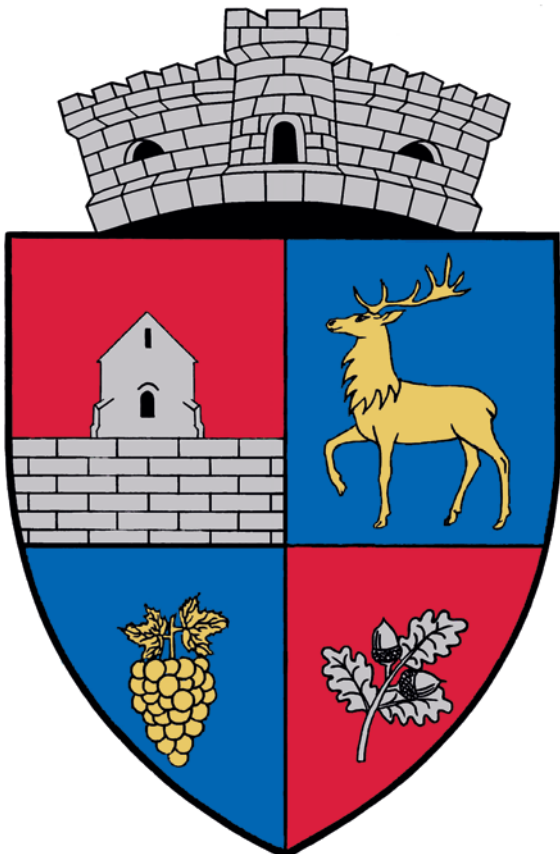
Contrasemnează:
p. Ministrul dezvoltării,
lucrărilor publice și administrației,
Marin Țole,
secretar de stat

București, 16 februarie 2024.
Nr. 133.

ANEXA Nr. 1*

ANEXA Nr. 2

STEMA comunei Valea Lungă, județul Alba

DESCRIEREA ȘI SEMNIFICAȚIILE elementelor însumate ale stemei comunei Valea Lungă, județul Alba

Descrierea stemei

Stema comunei Valea Lungă se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, scartelat.

În cartierul I, în câmp roșu, se află un zid de cetate din șase rânduri de piatră, din care iese un turn cu acoperiș în două ape, cu o fereastră neagră boltită, surmontată de o altă fereastră neagră dreptunghiulară, susținut de doi contraforți.

În cartierul II, în câmp albastru, se află un cerb din profil spre dreapta, de aur.

În cartierul III, în câmp albastru, se află un ciorchine de strugure cu două frunze, de aur.

În cartierul IV, în câmp roșu, se află o crenguță de stejar cu două ghinde și trei frunze, de argint.

Scutul este timbrat cu o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate

Zidul de cetate cu turn face trimitere la biserica fortificată din Valea Lungă, monument istoric.

Cerbul reprezintă bogăția cinegetică a zonei.

Ciorchinele de strugure semnifică bogăția viticolă.

Crenguța de stejar cu ghinde reprezintă bogăția silvică a zonei.

Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea stemei comunei Umbrărești, județul Galați

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 10 din Legea nr. 102/1992 privind stema țării și sigiliul statului, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă stema comunei Umbrărești, județul Galați, prevăzută în anexa nr. 1.

(2) Descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei comunei Umbrărești, județul Galați, sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(3) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Ministrul dezvoltării,
lucrărilor publice și administrației,
Marin Țole,
secretar de stat

București, 22 februarie 2024.
Nr. 160.

ANEXA Nr. 1*)

ANEXA Nr. 2

STEMA
comunei Umbrărești, județul Galați

DESCRIEREA ȘI SEMNIFICAȚIILE
elementelor însumate ale stemei comunei Umbrărești,
județul Galați

Descrierea stemei

Stema comunei Umbrărești se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite.

În primul cartier, pe fond roșu, se află dextroșorul în armură, ținând în mână o spadă, o cruce și un spic de grâu.

În talpa scutului se află figura heraldică „vetu” ce reprezintă ideea de umbră, făcând referire la etimologia numelui localității.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate

Dextroșorul în armură, ținând în mână o spadă, o cruce și un spic de grâu, simbol din blazonul familiei Kostaki, semnifică munca, credința și lupta locuitorilor.

Figura „vetu” din talpa scutului exprimă ideea de umbră, făcând referire la etimologia numelui localității.

Coroana murală de argint cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea stemei orașului Ștefănești, județul Argeș

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 10 din Legea nr. 102/1992 privind stema țării și sigiliul statului, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă stema orașului Ștefănești, județul Argeș, prevăzută în anexa nr. 1.

(2) Descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei orașului Ștefănești, județul Argeș, sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(3) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

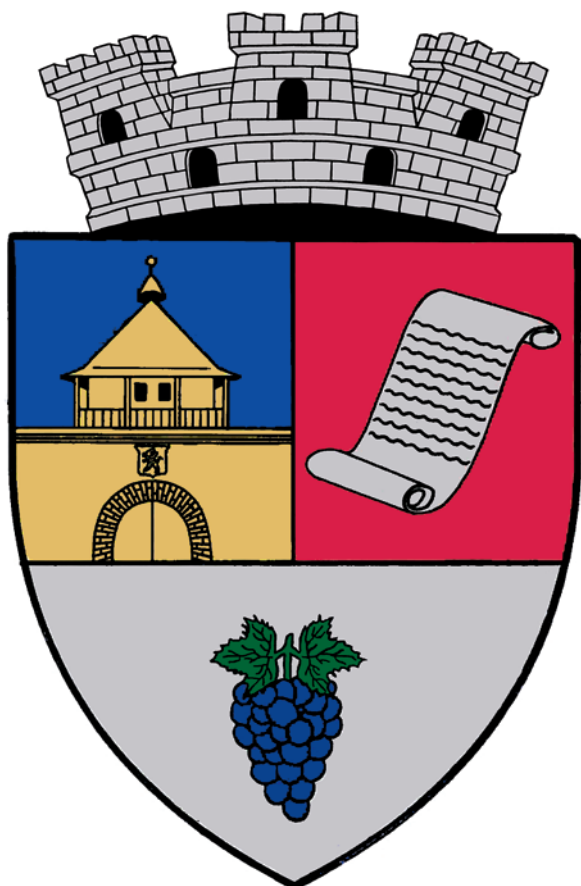
Contrasemnează:
p. Ministrul dezvoltării,
lucrărilor publice și administrației,
Marin Țole,
secretar de stat

București, 22 februarie 2024.
Nr. 161.

ANEXA Nr. 1*)

ANEXA Nr. 2

STEMA
orașului Ștefănești, județul Argeș

DESCRIEREA ȘI SEMNIFICAȚIILE
elementelor însumate ale stemei orașului Ștefănești,
județul Argeș

Descrierea stemei

Stema orașului Ștefănești se compune dintr-un scut triunghiular, cu flancurile rotunjite, tăiat și semidespicat în șef.

În partea superioară, în dreapta, în câmp albastru, se află o clădire cu un foișor (totul de aur), cu acoperiș în două ape surmontat de un vârf conic terminat cu o mică sferă; foișorul are un pridvor cu patru stâlpi și parapet și este străpuns de două ferestre rectangulare negre. În partea de jos se vede un zid plin, cu un brâu liniar în trei profiluri, cu o poartă arcuită, cu zidărie de cărămidă, închisă și surmontată de un scut încărcat cu un leu rampant ținând sabia ridicată.

În partea superioară, în stânga, în câmp roșu, se află un hrisov de argint, poziționat în bară, cuprinzând rânduri cu linii undate sugerând scrisul.

În partea inferioară, în câmp argintiu, se află un ciorchine de strugure albastru, cu codița așezată în pal și cu două frunze verzi dispuse în fascie.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint, cu trei turnuri crenelate.

Semnificațiile elementelor însumate

Clădirea face referire la conacul familiei Golescu, ridicat la 1640 de boierul Stroe Leurdeanu. Aici a funcționat prima „școală slobodă obștească” cu predare gratuită în limba română (înființată de Dinicu Golescu). Tot aici, Tudor Vladimirescu și-a petrecut ultimele clipe din viață.

Hrisovul face trimitere la înființarea primei școli din mediul rural de la Golești și la Casa Memorială „Liviu Rebreanu” din Ștefănești.

Scutul, încărcat cu leul încoronat ținând o sabie, face trimitere la blazonul familiei Golescu, familie ale cărei destine sunt strâns legate de localitate.

Strugurele evocă bogăția viticolă a zonei.

Coroana murală de argint cu trei turnuri crenelate semnifică faptul că localitatea are rangul de oraș.

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind aprobarea stemei comunei Gornet, județul Prahova

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 10 din Legea nr. 102/1992 privind stema țării și sigiliul statului, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă stema comunei Gornet, județul Prahova, prevăzută în anexa nr. 1.

(2) Descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei comunei Gornet, județul Prahova, sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(3) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

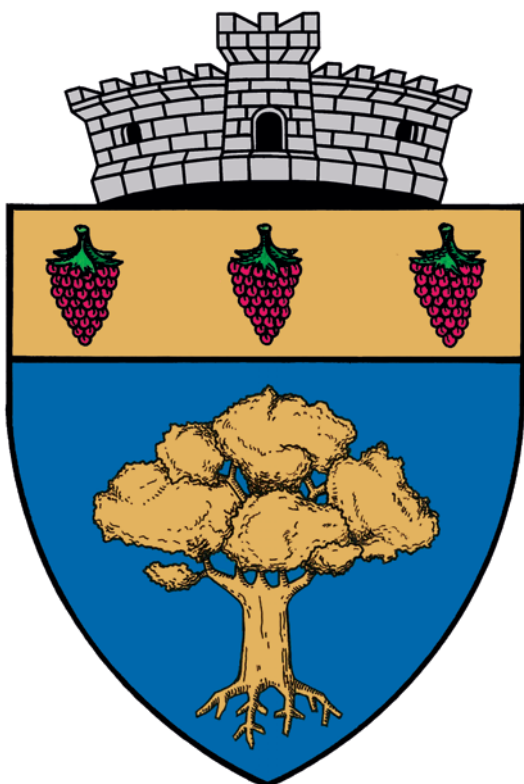
Contrasemnează:

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice
și administrației,
Marin Țole,
secretar de stat

București, 22 februarie 2024.
Nr. 162.

ANEXA Nr. 1*)

ANEXA Nr. 2

STEMA
comunei Gornet, județul Prahova**DESCRIEREA ȘI SEMNIFICAȚIILE**
elementelor însumate
ale stemei comunei Gornet, județul Prahova**Descrierea stemei**

Stema comunei Gornet se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, de culoare albastră în partea inferioară.

În șef, pe aur, se află trei fructe de zmeură cu codița în sus, de culoare naturală.

În scut, pe azur, se află un stejar falnic, deznădăcinat, din aur.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un singur turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate

Stejarul din aur face referire la denumirea localității, derivată din „gorun” — stejar, iar zmeura semnifică una dintre îndeletnicirile de bază ale locuitorilor — cultivarea arbuștilor fructiferi.

Coroana murală de argint cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

**pentru aprobarea amenajamentului silvic al fondului forestier
proprietate publică a statului, administrat de Regia Națională
a Pădurilor — Romsilva, prin Ocolul Silvic Făgăraș
(U.P. V Comăna), Direcția Silvică Brașov**

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 133.149 din 5.02.2024 al Direcției generale păduri și strategii în silvicultură,

în conformitate cu Avizul Comisiei tehnice de avizare pentru silvicultură din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 211 din 10.10.2023 și ținând cont de Decizia etapei de încadrare nr. 2.248 din 8.05.2023, emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Brașov,

în temeiul prevederilor art. 22 alin. (1²) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă amenajamentul silvic al fondului forestier proprietate publică a statului, administrat de Regia Națională a Pădurilor — Romsilva, prin Ocolul Silvic Făgăraș (U.P. V Comăna), Direcția Silvică Brașov, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală păduri și strategii în silvicultură din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor transmite prezentul ordin Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva, care răspunde de aplicarea și respectarea prevederilor acestuia.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Ionuț Sorin Banciu,

secretar de stat

București, 8 februarie 2024.

Nr. 283.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN**pentru aprobarea amenajamentului silvic al fondului forestier proprietate privată aparținând Societății Comerciale Silvador Company — S.R.L., Societății Comerciale Geo Crismar — S.R.L. și persoanei fizice Călin Alexandru Cătălin, Unitatea de Producție I Miuleasca Vameșu, județul Dâmbovița**

Având în vedere Referatul de aprobare nr. R/15.857 din 5.02.2024 al Direcției generale păduri și strategii în silvicultură,

în conformitate cu Avizul Comisiei tehnice de avizare pentru silvicultură din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 351 din 16.11.2023 și ținând cont de Decizia etapei de încadrare nr. 39 din 29.05.2023 emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Dâmbovița,

în temeiul prevederilor art. 22 alin. (1²) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă amenajamentul silvic al fondului forestier proprietate privată aparținând Societății Comerciale Silvador Company — S.R.L., Societății Comerciale Geo Crismar — S.R.L. și persoanei fizice Călin Alexandru Cătălin, Unitatea de Producție I Miuleasca Vameșu, județul Dâmbovița, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală păduri și strategii în silvicultură din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor transmite prezentul ordin proprietarilor prevăzuți la art. 1, care răspund de aplicarea și respectarea prevederilor acestuia.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Ionuț Sorin Banciu,

secretar de stat

București, 20 februarie 2024.

Nr. 357.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

pentru aprobarea amenajamentului silvic al fondului forestier proprietate publică aparținând comunei Sâncraiu și proprietate privată aparținând parohiilor ortodoxe Hărțău și Sâncraiu, parohiilor reformate Berghia, Cuiesd, Fânațe, Hărțău, Mădăraș, Negrenii de Câmpie, Pănet, Sâncraiu și Sântioana, Parohiei Romano-Catolice Sâncraiu și persoanelor fizice Pop Vasile, Kovacs Antal, Peteley Vasile și Siko Ferencz, Unitatea de Producție I Sâncraiu de Mureș, județul Mureș

Având în vedere Referatul de aprobare nr. R/32.861 din 5.02.2024 al Direcției generale păduri și strategii în silvicultură,

în conformitate cu Avizul Comisiei tehnice de avizare pentru silvicultură din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 326 din 16.11.2023 și ținând cont de Decizia etapei de încadrare nr. 12.524 din 6.10.2023 emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Mureș,

în temeiul prevederilor art. 22 alin. (1²) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă amenajamentul silvic al fondului forestier proprietate publică aparținând comunei Sâncraiu și proprietate privată aparținând parohiilor ortodoxe Hărțău și Sâncraiu, parohiilor reformate Berghia, Cuiesd, Fânațe, Hărțău, Mădăraș, Negrenii de Câmpie, Pănet, Sâncraiu și Sântioana, Parohiei Romano-Catolice Sâncraiu și persoanelor fizice Pop Vasile, Kovacs Antal, Peteley Vasile și Siko Ferencz, Unitatea de Producție I Sâncraiu de Mureș, județul Mureș, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală păduri și strategii în silvicultură din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor transmite prezentul ordin proprietarilor prevăzuți la art. 1, care răspund de aplicarea și respectarea prevederilor acestuia.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Ionuț Sorin Banciu,

secretar de stat

București, 20 februarie 2024.

Nr. 358.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN**pentru aprobarea amenajamentului silvic al fondului forestier proprietate privată aparținând Oko Major — S.R.L., Romaqua Grup — S.A. și persoanelor fizice Avram Dinu, Avram Petru, Patko Robert, Borzos Denes, Stoica Mircea, Tămaș Rodica și alții, Unitatea de Producție V Proprietăți Private, județul Harghita**

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 149.600 din 5.02.2024 al Direcției generale păduri și strategii în silvicultură,

în conformitate cu Avizul Comisiei tehnice de avizare pentru silvicultură din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 292 din 16.11.2023 și ținând cont de Decizia etapei de încadrare nr. 73 din 20.09.2023 emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Harghita,

în temeiul prevederilor art. 22 alin. (12) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă amenajamentul silvic al fondului forestier proprietate privată aparținând Oko Major — S.R.L., Romaqua Grup — S.A. și persoanelor fizice Avram Dinu, Avram Petru, Patko Robert, Borzos Denes, Stoica Mircea, Tămaș Rodica și alții, Unitatea de Producție V Proprietăți Private, județul Harghita, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală păduri și strategii în silvicultură din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor transmite prezentul ordin proprietarilor prevăzuți la art. 1, care răspund de aplicarea și respectarea prevederilor acestuia.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Ionuț Sorin Banciu,
secretar de stat

București, 20 februarie 2024.

Nr. 359.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 7

din 5 februarie 2024

Dosar nr. 2.711/1/2023

Carmen Elena Popoiag	— președintele delegat al Secției I civile — președintele completului
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tirică	— judecător la Secția I civilă
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Gheorghe Liviu Zidaru	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă

Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 324 alin. (1) coroborat cu art. 324 alin. (4) din Codul civil prin sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” se înțelege că soluționarea petiției având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale unuia dintre soți la desfacerea căsătoriei este condiționată de existența pe rolul instanțelor de judecată a unui dosar având ca obiect partaj cu privire la locuința conjugală a părților sau sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” reprezintă momentul până la care o hotărâre pronunțată într-un dosar având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice.

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 14 noiembrie 2023 cu nr. 2.711/1/2023, termenul de judecată fiind stabilit pentru data de 5 februarie 2024.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

9. Codul civil:

„**Art. 324.** — (1) La desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți.

(2) Soțul căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere este dator să plătească celui alt soț o indemnizație pentru acoperirea cheltuielilor de instalare într-o altă locuință, cu excepția cazului în care divorțul a fost pronunțat din culpa exclusivă a acestuia din urmă. Dacă există bunuri comune, indemnizația se poate imputa, la partaj, asupra cotei cuvenite soțului căruia i s-a atribuit beneficiul contractului de închiriere.

(3) Atribuirea beneficiului contractului de închiriere se face cu citarea locatorului și produce efecte față de acesta de la data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă.

(4) Prevederile alin. (1)—(3) se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soți, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

10. Prin Sentința civilă nr. 4.534 din 10 martie 2022, pronunțată de Judecătoria Timișoara în Dosarul nr. 25.846/325/2020*, s-a dispus desfacerea căsătoriei încheiate la data de 6 septembrie 2009 din culpa exclusivă a reclamantului-pârât, iar în ceea ce privește solicitarea formulată de pârâta-reclamantă, în temeiul dispozițiilor art. 324 din Codul civil, referitoare la atribuirea beneficiului locuinței conjugale, bun imobil proprietate comună a părților, instanța a respins această cerere, ca neîntemeiată.

11. În acest sens, prima instanță a constatat că pârâta-reclamantă a formulat în timpul procesului o cerere de emitere a unei ordonanțe președințiale, care a fost admisă prin Sentința civilă nr. 5.867 din 12 mai 2021, pronunțată de Judecătoria Timișoara în Dosarul nr. 9.538/325/2021, și s-a dispus atribuirea beneficiului locuinței conjugale, bun proprietate comună a părților, către reclamantă, până la soluționarea Dosarului cu nr. 25.846/325/2020 aflat pe rolul Judecătoriei Timișoara, având

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Timiș — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 26 septembrie 2023, în Dosarul nr. 25.846/325/2020*, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

ca obiect divorț. Totodată, s-a dispus evacuarea pârâtului din acest imobil până la soluționarea dosarului având ca obiect divorț.

12. În prezenta cauză, așa cum s-a arătat, pârâta-reclamantă a solicitat atribuirea beneficiului locuinței conjugale, bun comun în devălmășie al soților.

13. Prima instanță a reținut că, pentru a se dispune atribuirea beneficiului locuinței în situația prevăzută la alin. (4) al art. 324 din Codul civil, temei de drept invocat de către reclamantă, trebuie să se facă dovada existenței unei acțiuni de partaj, având în vedere că textul de lege precizează expres că va produce „efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj”.

14. Judecătoria Timișoara a invocat și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 499 din 5 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 24 februarie 2014, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 324 alin. (4) din Codul civil.

15. În speță, prima instanță a constatat că pârâta-reclamantă nu a făcut dovada existenței unei acțiuni de partaj înregistrate pe rolul instanței, care să limiteze în timp atribuirea beneficiului locuinței, partea susținând că nu ar fi necesar să înregistreze o astfel de acțiune în instanță, apărare ce nu poate fi primită.

16. Împotriva acestei sentințe, pârâta-reclamantă a declarat apel și cu privire la capătul de cerere vizând atribuirea beneficiului locuinței conjugale, bun imobil proprietate comună a părților, în temeiul prevederilor art. 324 din Codul civil.

17. În motivarea căii de atac, apelanta a arătat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 324 alin. (4) din Codul civil, respectiv solicitarea de atribuire a beneficiului locuinței conjugale a fost formulată în dosarul de divorț; nu este posibilă folosirea în comun a locuinței, ca urmare a neînțelegerilor dintre soți; măsura este în beneficiul minorului, iar reclamantul-pârât are alte posibilități locative. Apelanta a arătat îndeosebi că formularea unei cereri de partaj nu este o condiție de admisibilitate a acestei cereri; textul de lege se rezumă să limiteze în timp efectele hotărârii judecătorești, arătând că acestea se produc până la rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

18. În cursul soluționării căii de atac formulate, apelanta a depus o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu chestiunea de drept în discuție.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

19. Completul de judecată al instanței de trimitere a apreciat că sesizarea este admisibilă, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, arătând că tribunalul este investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, respectiv cu calea de atac a apelului într-un litigiu având ca obiect divorț.

20. A mai arătat că soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 324 alin. (1) coroborat cu art. 324 alin. (4) din Codul civil și că problema de drept este nouă în sensul că nu a făcut obiectul niciunui recurs în interesul legii și nici nu s-a mai statuat asupra acesteia anterior de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Apelanta pârâta-reclamantă a considerat că, prin prevederile art. 324 alin. (4) din Codul civil, legiuitorul a înțeles doar să limiteze în timp efectele acestei hotărâri judecătorești, legând aceste efecte de rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

22. Necesitatea reglementării momentului până la care își produce efectele o astfel de hotărâre în cazul locuinței comune este pe deplin justificată, întrucât dreptul de coproprietate devălmășă încetează prin rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

23. Reglementarea în dreptul românesc a instituției locuinței familiei și a regimului juridic ce guvernează această instituție juridică urmărește protejarea unor principii fundamentale, cum sunt principiul ocrotirii căsătoriei și familiei, respectiv principiul interesului superior al copilului. De asemenea, este menită să asigure echilibrarea puterilor între soți și să împiedice și să cenzureze actele abuzive ale unuia dintre soți care ar duce la perturbarea liniștii, armoniei și confortului familial, acordându-se de către legiuitor prioritate interesului familial.

24. În opinia apelantei pârâte-reclamante, dacă intenția legiuitorului ar fi fost ca acest petit să fie condiționat și de o acțiune de partaj, ar fi trebuit ca textul de lege să menționeze expres că o astfel de solicitare trebuie făcută la desfacerea căsătoriei și la momentul introducerii acțiunii având ca obiect partaj.

25. Intimatul-pârât a apreciat că hotărârea privind atribuirea beneficiului locuinței conjugale se va da până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, astfel că va trebui să existe o acțiune de partaj pe rol. Această concluzie se întemeiază pe necesitatea respectării în mod egal a dreptului de proprietate ce aparține celor doi soți.

26. După comunicarea raportului întocmit de judecătorul-raportor, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat un punct de vedere de către apelanta pârâta-reclamantă, prin care a arătat că este de acord cu concluziile și argumentele din raport.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

27. Instanța de trimitere nu și-a exprimat punctul de vedere asupra chestiunii de drept sesizate, apreciind că ar echivala cu o antepunțare asupra fondului cauzei, însă a arătat că este necesară pronunțarea unei hotărâri prealabile de către instanța supremă.

VII. Practica judiciară a instanțelor naționale în materie

28. Răspunsurile transmise de instanțele naționale, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, referitoare la chestiunea de drept sesizată au relevat existența a două opinii, așa cum rezultă din hotărârile judecătorești identificate și înaintate cu titlu de practică judiciară, precum și din punctele de vedere teoretice exprimate de judecători.

29. Astfel, *într-o primă opinie, majoritară*, s-a apreciat că sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” marchează doar momentul până la care produce efecte juridice hotărârea pronunțată într-un dosar având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale la desfacerea căsătoriei, admisibilitatea acțiunii nefiind condiționată de existența pe rolul instanțelor de judecată a unui dosar de partaj cu privire la locuința conjugală a părților.

30. În argumentarea acestei opinii s-au reținut următoarele aspecte:

— potrivit prevederilor art. 324 din Codul civil, pentru a fi atribuit beneficiul locuinței, trebuie îndeplinite doar două condiții: să existe o locuință conjugală și folosirea locuinței de către ambii soți să nu fie posibilă;

— inexistența la momentul atribuirii beneficiului locuinței conjugale a unei acțiuni care să aibă ca obiect partajul bunurilor comune ale soților nu poate constitui un impediment pentru atribuirea folosinței, cât timp măsura este una vremelnică și ambele părți au posibilitatea să introducă o astfel de acțiune;

— întrucât, potrivit dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (4) din Codul civil, beneficiul locuinței poate fi atribuit doar odată cu desfacerea căsătoriei, interpretarea contrară ar condiționa desfacerea căsătoriei de existența pe rolul instanțelor a unui dosar având ca obiect partajul bunurilor comune, or, menținerea soților împreună, în același imobil, în contextul în care se constată că nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii

(premisă pentru aplicarea prevederilor în discuție), doar pentru că soții nu dispun la momentul divorțului de resursele financiare necesare susținerii unui proces de partaj, ar putea contraveni principiului interesului superior al copilului, prin consecințele pe care atmosfera conflictuală din locuință le-ar putea avea asupra stării psihoafective a acestuia;

— limitarea efectelor hotărârii de atribuire a beneficiului locuinței conjugale până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj nu înseamnă că este obligatorie existența în paralel a acțiunii de partaj bunuri comune, fiind, în fapt, expresia limitării în timp a partajului de folosință dispus de instanță, odată cu pronunțarea divorțului, până la realizarea partajului de către soți;

— în condițiile în care legiuitorul nu a prevăzut în mod expres condiționarea atribuirii beneficiului locuinței conjugale de existența unui proces de partaj, o altfel de interpretare ar constitui o adăugare la lege;

— oricare dintre părți are posibilitatea de a promova ulterior o acțiune având ca obiect partajul locuinței conjugale, întrucât soții dețin prerogativa optării asupra momentului la care se va face partajarea bunurilor comune.

31. Într-o altă opinie, minoritară, s-a considerat că soluționarea petiției având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale unuia dintre soți la desfacerea căsătoriei este condiționată de existența pe rolul instanțelor de judecată a unui dosar având ca obiect partaj cu privire la locuința conjugală a părților.

32. În susținerea acestei opinii s-a arătat că:

— expresia „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” implică, în mod logic, existența pe rolul instanțelor a unui dosar având ca obiect partajul locuinței conjugale;

— s-au invocat considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 499 din 5 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 24 februarie 2014.

33. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii, cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

34. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 499 din 5 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 24 februarie 2014, a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 324 alin. (4) din Codul civil, în raport cu criticile formulate.

35. În considerentele acestei decizii, Curtea Constituțională a reținut că:

„Astfel, limitarea în timp a atribuirii beneficiului locuinței conjugale până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți, are o dublă finalitate. Pe de-o parte, este protejat interesul superior al copiilor minori ori interesul soțului ce obține beneficiul ca urmare a aplicării criteriilor prevăzute de art. 324 alin. (1) din Codul civil, iar, pe de altă parte, este protejat dreptul de proprietate asupra bunului comun al soțului ce nu a obținut acest beneficiu.

Caracterul temporar al acestei măsuri, respectiv până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj, este de esența acesteia. Dacă această măsură nu ar fi vremelnică, soțul care a obținut beneficiul locuinței conjugale, bun comun, nu ar mai avea interesul de a partaja respectivul bun, astfel încât cererea de partaj ar trebui introdusă de celălalt soț, care ar suporta exclusiv taxele aferente acesteia.

Din această perspectivă, Curtea observă că textul de lege criticat nu aduce atingere art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, ci, dimpotrivă, reprezintă un beneficiu acordat de legiuitor soțului căruia i se atribuie locuința conjugală.

Referitor la condiționarea accesului autorului la justiție pentru acordarea beneficiului locuinței conjugale, privit ca o componentă a dreptului la un proces echitabil, de existența unei cereri de partaj înregistrate, Curtea observă că prin Decizia nr. 1.558 din 6 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 54 din 23 ianuarie 2012, făcând referire la jurisprudența sa, a reținut, în esență, că «accesul liber la justiție [...] poate fi supus unor condiționări de fond și de formă». Condiționarea reglementată prin textul de lege criticat are ca scop ocrotirea în mod egal a dreptului de proprietate aparținând celor doi soți.”

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

36. Verificând jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în procedurile de unificare a practicii judiciare, nu au fost identificate decizii relevante cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

37. Judecătorul-raportor a apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este admisibilă, iar asupra fondului a arătat că, în interpretarea dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (4) din Codul civil, sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” reprezintă momentul maxim până la care hotărârea prin care a fost admisă o cerere având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice, fără ca admisibilitatea acțiunii să fie condiționată de existența pe rolul instanțelor judecătorești a unei cereri având ca obiect ieșirea din indiviziune asupra aceleiași locuințe.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității sesizării

38. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

39. Din cuprinsul textului de lege citat, care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, au fost decelate, pe cale jurisprudențială, următoarele condiții de admisibilitate care este necesar a fi îndeplinite cumulativ: (i) existența unei cauze aflate în curs de judecată; (ii) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit să soluționeze cauza; (iii) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; (iv) ivirea unei chestiuni de drept veritabile, susceptibile să dea naștere unor interpretări diferite, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; (v) chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă; (vi) asupra chestiunii de drept Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

40. Primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât sesizarea a fost formulată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Tribunalul Timiș — Secția I civilă, care este investit în ultimă instanță cu soluționarea apelului exercitat împotriva unei sentințe pronunțate de Judecătoria Timișoara, iar hotărârea care urmează a fi pronunțată este definitivă, conform art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

41. În ceea ce privește condițiile referitoare la existența unei chestiuni de drept veritabile, susceptibile de a da naștere unor interpretări diferite și de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, acestea sunt, de asemenea, îndeplinite.

42. Cu toate că noțiunea de „chestiune de drept” nu este definită de legiuitor, aceasta presupune în mod necesar o problemă de drept reală și veritabilă, în sensul că „norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară”. S-a statuat constant în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept că este necesar ca sesizarea să vizeze „o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării” (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016, paragraful 37; Decizia nr. 70 din 23 octombrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1112 din 11 decembrie 2023, paragrafele 41 și 42).

43. Din coroborarea dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (4) din Codul civil rezultă că, la desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței proprietate comună de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul folosinței asupra locuinței conjugale poate fi atribuit unuia dintre soți, această atribuire urmând a produce efecte până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj.

44. Textul de lege nu stabilește explicit dacă pentru admisibilitatea acestei cereri este necesară formularea concomitentă a unei cereri de partaj ori dacă, dimpotrivă, o atare cerere poate fi formulată și ulterior, în acest din urmă caz, referirea legii la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj fiind doar de natură să precizeze durata în timp a atribuirii folosinței.

45. Față de această lacună a dispozițiilor legale, reliefată și în cuprinsul punctelor de vedere teoretice exprimate de judecătorii instanțelor consultate, rezultă că textul legii este susceptibil de mai multe sensuri ori accepțiuni care sunt, cel puțin *prima facie*, deopotrivă de justificate față de imprecizia redactării sale. În funcție de interpretarea reținută, acțiunea în atribuirea beneficiului folosinței locuinței comune a soților este sau nu admisibilă în ipoteza în care nu s-a cerut deopotrivă și partajul locuinței. Prin urmare, obiectul sesizării este reprezentat de o normă de drept incompletă sau neclară, care, pe baza interpretării printr-o argumentație juridică adecvată, consistentă, poate primi înțelesuri și aplicări divergente în situații cvasiidentice și poate determina, în final, o jurisprudență neunitară (în acest sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 70 din 31 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7 din 4 ianuarie 2023, paragraful 61; Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 33 din 24 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 26 iunie 2023, paragraful 92).

46. Sesizarea urmărește interpretarea punctuală a problemei de drept, întrebarea fiind una calificată, iar nu una ipotetică ori enunțată într-o manieră prea generală (în acest sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 930 din 16 octombrie 2023, paragraful 51).

47. Totodată, de soluționarea acestei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate pe rolul instanței de trimitere. În jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reliefat în mod constant că procedura hotărârii prealabile poate să aibă ca obiect o normă de drept material sau o normă de drept procedural, sesizarea fiind admisibilă, dacă interpretarea pe care o va da instanța supremă produce consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 73 din 16 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 914 din 22 noiembrie

2017, paragraful 51; Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018, paragraful 138).

48. Prima instanță a respins cererea de atribuire a beneficiului folosinței locuinței comune, exclusiv în considerarea faptului că nu a fost formulată și o cerere de partaj. Această soluție este criticată expres prin motivele de apel formulate în cauză de către pârâta-reclamantă. Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită influențează în mod direct soluționarea apelului declarat în cauză.

49. Este, totodată, îndeplinită și condiția potrivit căreia chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă.

50. Referitor la condiția noutății problemei de drept se reține că aceasta decurge din caracterul relativ recent al actualului Cod civil, intrat în vigoare la data de 1 octombrie 2011. Noutatea chestiunii de drept nu trebuie apreciată dintr-o perspectivă strict temporală, prin raportare la vechimea actului normativ, ci și la complexitatea și noutatea conținutului normei juridice supuse interpretării. Se constată astfel că au mai existat reglementări privitoare la atribuirea beneficiului contractului de închiriere încheiat cu privire la locuința comună a soților. Pe de altă parte, cu titlu de noutate, art. 324 alin. (4) din Codul civil extinde această soluție și cu privire la locuința comună a soților și arată că efectele hotărârii se produc „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj”. Această din urmă sintagmă dă naștere chestiunii de drept supuse analizei, ce nu și-a găsit până în prezent o rezolvare cuprinzătoare în doctrina și jurisprudența relevantă.

51. Pentru verificarea îndeplinirii acestei condiții de admisibilitate a sesizării au fost emise adrese către curțile de apel, care au procedat la examinarea jurisprudenței la nivelul instanțelor judecătorești situate în circumscripțiile lor teritoriale și au comunicat Înaltei Curți de Casație și Justiție că au identificat hotărâri judecătorești în materia care face obiect al sesizării de față.

52. Analiza punctelor de vedere teoretice formulate de judecători și a hotărârilor pronunțate relevă că instanțele naționale abordează în mod diferit admisibilitatea acțiunii în atribuirea beneficiului folosinței locuinței conjugale aflate în proprietatea comună a soților, în situația premisă a inexistenței concomitente a unui proces având ca obiect partajul. Numărul relativ mic de hotărâri judecătorești deja pronunțate trebuie raportat la frecvența mare a litigiilor de această natură, chestiunea de drept analizată având aptitudinea de a se ivi într-o multitudine de cauze.

53. Se constată că instanțele judecătorești având competență în această materie nu au pronunțat un număr mare de hotărâri judecătorești de natură a contura o jurisprudență consistentă în domeniul de referință, pe baza unei interpretări adecvate a textului de lege care a generat chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită. Hotărârile transmise la dosar, pronunțate mai ales la nivelul judecătoriilor, reflectă însă incipient o divergență de interpretare cu caracter de principiu, fiind îndeplinită situația premisă a iminenței apariției unei practici judiciare neunitare (a se vedea, în acest sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 30 din 24 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 16 mai 2023, paragrafele 88, 89; Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 930 din 16 octombrie 2023, paragraful 58).

54. De asemenea, asupra chestiunii de drept Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat nici printr-o decizie de unificare a practicii judiciare, și nici cu ocazia soluționării căii de atac a recursului, în condițiile în care cauzele date în competența instanței de tutelă și de familie sunt soluționate în primă instanță de judecătorii și în apel de către tribunale, hotărârile pronunțate în apel nefiind susceptibile de recurs [potrivit art. 483 alin. (2)

din Codul de procedură civilă cu referire la art. 94 pct. 1 lit. a) din Codul de procedură civilă]. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, devenind actuală cerința de a se da o rezolvare de principiu modului de interpretare și aplicare a normelor de drept analizate.

Asupra fondului sesizării

55. Chestiunea de drept care este supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție privește interpretarea dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (4) din Codul civil.

56. Potrivit art. 324 alin. (1) din Codul civil, „*La desfacerea căsătoriei, dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți și aceștia nu se înțeleg, beneficiul contractului de închiriere poate fi atribuit unuia dintre soți, ținând seama, în ordine, de interesul superior al copiilor minori, de culpa în desfacerea căsătoriei și de posibilitățile locative proprii ale foștilor soți*”. În condițiile alin. (4), „*Prevederile alin. (1)–(3) se aplică în mod similar și în cazul în care bunul este proprietatea comună a celor 2 soți, atribuirea beneficiului locuinței conjugale producând efecte până la data rămânării definitive a hotărârii de partaj*”.

57. Pentru argumentele ce urmează a fi expuse, se constată că aplicarea dispozițiilor art. 324 alin. (4) din Codul civil nu presupune formularea concomitentă a unei cereri de partaj, ci determină doar momentul maxim până la care hotărârea de atribuire a folosinței locuinței în beneficiul unuia dintre soți poate produce efecte, respectiv până la rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

58. Cu titlu prealabil, se observă că dispozițiile art. 324 din Codul civil fac parte din cartea a II-a a Codului civil (Despre familie), titlul II (Căsătoria), capitolul VI (Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților), secțiunea I (Dispoziții comune), paragraful 2 (Locuința familiei). Această secțiune cuprinde așa-numitul regim matrimonial primar (imperativ), care se aplică indiferent de regimul matrimonial ales de soți: comunitatea legală, separația de bunuri sau comunitatea convențională [art. 312 alin. (1) din Codul civil]. Caracterul imperativ al dispozițiilor secțiunii amintite rezultă din prevederile art. 312 alin. (2) din Codul civil, potrivit cărora, „*Indiferent de regimul matrimonial ales, nu se poate deroga de la dispozițiile prezentei secțiuni, dacă prin lege nu se prevede altfel*”.

59. Legiuitorul a urmărit instituirea unor dispoziții de natură să protejeze interesele legitime ale ambilor soți cu privire la locuința familiei, și aceasta chiar în ipoteza în care locuința respectivă se află în proprietatea exclusivă a unuia dintre soți (în acest sens sunt, bunăoară, dispozițiile art. 321 și 322 din Codul civil).

60. În ceea ce privește prevederile art. 324 alin. (4) din Codul civil, acestea se referă la ipoteza în care bunul este „proprietatea comună” a soților, ceea ce înseamnă că poate să fie vorba despre o proprietate devălmașă sau o proprietate pe cote-părți, compatibilă atât cu regimul comunității legale (ori convenționale) de bunuri, cât și cu regimul separației de bunuri.

61. De vreme ce premisa acțiunii reglementate de art. 324 alin. (4) din Codul civil constă în starea de coproprietate asupra locuinței comune a foștilor soți, legea limitează expres în timp durata efectelor hotărârii judecătorești prin care s-a atribuit beneficiul folosinței locuinței, arătând că acestea se produc atât timp cât subsistă starea de coproprietate.

62. Această normă nu trebuie însă interpretată în sensul că instituie o condiție de admisibilitate distinctă a acestei acțiuni, constând în existența pe rol a unei alte cereri având ca obiect sistarea coproprietății asupra locuinței comune (a se vedea și M. Avram, *Admisibilitatea cererii de atribuire la divorț a beneficiului locuinței familiei în lipsa unei cereri de partaj*, studiu publicat la 14 ianuarie 2024 pe www.juridice.ro).

63. În primul rând, interpretarea literală a textului de lege reflectă voința legiuitorului de a limita în timp efectele atribuirii folosinței locuinței la divorț, cel mai târziu până la soluționarea

definitivă a partajului prin hotărâre judecătorească. În măsura în care legiuitorul ar fi intenționat ca formularea concomitentă a unei cereri de partaj să constituie o condiție de admisibilitate a cererii de atribuire a beneficiului folosinței locuinței comune, ar fi prevăzut expres aceasta, ceea ce însă nu a făcut.

64. Or, este de principiu că o prevedere legală trebuie interpretată de așa manieră încât să producă efecte [în acest sens sunt dispozițiile art. 1.268 alin. (3) din Codul civil, aplicabile prin analogie], fără a adăuga condiții suplimentare, pe care norma legală nu le prevede. Adoptarea pe cale jurisprudențială a acestei condiții suplimentare ar limita eficacitatea acțiunii în atribuirea folosinței locuinței, a cărei soluționare este strâns legată de efectele divorțului, fiind așadar prin natura ei o problemă a cărei rezolvare relevă o anumită urgență.

65. În al doilea rând, interpretarea sistematică a dispozițiilor legale aplicabile în această materie conduce la aceeași concluzie.

66. Potrivit dispozițiilor art. 355 alin. (1) din Codul civil, la încetarea comunității, aceasta se lichidează prin hotărâre judecătorească sau act autentic notarial. De asemenea, dacă locuința familiei este proprietate pe cote-părți în cadrul unui regim de separație de bunuri, partajul se va realiza potrivit dreptului comun, prin bună învoială sau pe cale judecătorească, astfel cum dispune art. 670 din Codul civil. Instituirea condiției suplimentare de admisibilitate constând în existența unei cereri de partaj al bunurilor comune ar avea însă drept consecință faptul că, atunci când se solicită atribuirea beneficiului folosinței locuinței conjugale, părțile ar fi nevoite să ceară partajul pe cale judecătorească, fiind astfel private de posibilitatea de a opta pentru partajul voluntar, deși aceasta este recunoscută în mod expres de lege. Chiar dacă părțile nu se înțeleg cu privire la folosința locuinței, nimic nu exclude posibilitatea ca în viitor acestea să se înțeleagă cu privire la partajul proprietății.

67. În al treilea rând, natura juridică a acțiunii reglementate de art. 324 alin. (4) din Codul civil este cea a unui partaj de folosință. Atribuirea folosinței locuinței unuia dintre soți nu este altceva decât una dintre modalitățile în care se poate realiza un partaj de folosință, în condițiile în care folosirea în comun a locuinței nu ar mai fi posibilă.

68. În ceea ce privește partajul de folosință în dreptul comun, temeiul de drept este reprezentat de art. 639 din Codul civil, potrivit căruia „*Modul de folosire a bunului comun se stabilește prin acordul coproprietarilor, iar în caz de neînțelegere, prin hotărâre judecătorească*”. Prin „modul de folosire a bunului comun”, legiuitorul a avut în vedere și partajul de folosință. Un asemenea partaj de folosință este admisibil, fără ca legea să ceară introducerea concomitentă a unei acțiuni având ca obiect partajul bunului comun.

69. În al patrulea rând, și interpretarea istorică susține dezlegarea ce se va da prin prezenta hotărâre prealabilă. Anterior actualei reglementări, prin art. 22 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, republicată, s-a prevăzut că: „*În caz de divorț dacă soții nu au convenit altfel, beneficiul contractului privitor la locuință folosește soțului căruia i s-au dat în îngrijire copiii, iar în cazul când nu sunt copii, soțului care a obținut divorțul*”.

În toate celelalte situații instanța care pronunță divorțul va hotărî care dintre soți va avea beneficiul contractului privitor la locuință.”

70. Dispoziții similare s-au regăsit pentru o scurtă perioadă în cuprinsul art. 27¹ din Legea locuinței nr. 114/1996, forma anterioară republicării. Acest text a fost introdus prin art. 1 pct. 12 din Ordonanța de urgență nr. 40/1997 pentru modificarea și completarea Legii locuinței nr. 114/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 196/1997, fiind însă abrogat prin art. 1 pct. 7 al Legii nr. 196/1997. În lipsa unui text expres, s-a admis că această soluție putea fi adoptată, prin analogie, și în cazul

locuinței aflate în proprietatea comună a soților, urmând ca rezolvarea definitivă a raporturilor patrimoniale dintre soți să aibă loc ulterior, în cadrul acțiunii separate de partaj.

71. Această opinie a fost consacrată explicit în cuprinsul noii reglementări, fiind însă adăugată precizarea potrivit căreia efectele hotărârii de atribuire a beneficiului folosinței se produc până la rămânerea definitivă a hotărârii de partaj.

72. Sub imperiul Codului civil în vigoare, problema atribuirii folosinței locuinței comune se ivește în contextul divorțului soților, fie ca o cerere accesorie acțiunii de divorț, fie ca o cerere de sine stătătoare, promovată după ce s-a dispus desfacerea căsătoriei prin divorț. Ca urmare, prevederile art. 324 din Codul civil nu sunt aplicabile anterior promovării unei acțiuni în desfacerea căsătoriei.

73. Dacă nu este posibilă folosirea locuinței de către ambii soți, aceasta nefiind comod partajabilă, iar soții nu se înțeleg, pentru soluționarea cererii de atribuire a beneficiului folosinței, instanța va avea în vedere, în ordine, următoarele criterii: interesul superior al copiilor minori, culpa în desfacerea căsătoriei și posibilitățile locative proprii ale foștilor soți.

74. Se reține, prin urmare, că prin art. 324 alin. (4) din Codul civil, legiuitorul și-a propus să codifice soluții avansate anterior în literatura de specialitate și în practica judiciară. Anterior Codului civil, chiar în lipsa unei reglementări exprese, era posibilă formularea unei asemenea cereri accesorii divorțului, fără a fi condiționată de existența unei cereri de partaj. Scopul legiuitorului a fost doar acela de a consacra expres o soluție admisă în practica judiciară, pentru a asigura astfel predictibilitatea și claritatea legii în această materie, iar nicidecum să îngreudească exercitarea dreptului material la acțiune prin adăugarea condiției procedurale la care se referă sesizarea.

75. Instanța de contencios constituțional a fost investită cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 324 alin. (4) din Codul civil. Autorul excepției a arătat în motivarea acesteia că, potrivit textului de lege criticat, este obligat să înregistreze o acțiune de partaj, a cărei taxă judiciară de timbru este excesiv de mare, ceea ce aduce atingere dreptului de proprietate, accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil.

76. Prin Decizia nr. 499 din 5 decembrie 2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 24 februarie 2014), Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate, dispozițiile art. 324 alin. (4) din Codul civil fiind considerate

constituționale în raport cu criticile formulate. Curtea Constituțională a statuat că chiar și în interpretarea propusă de autorul excepției de neconstituționalitate norma legală criticată nu este contrară Constituției României, prin raportare la caracterul vremelnic al măsurii de atribuire a folosinței locuinței. De asemenea, instanța constituțională a făcut referire la jurisprudența sa constantă, potrivit căreia accesul liber la justiție poate fi supus unor condiții de fond și de formă, dacă acestea urmăresc un scop legitim.

77. Așa fiind, instanța de contencios constituțional a răspuns excepției, astfel cum aceasta a fost invocată și motivată, fără să condiționeze constituționalitatea normei de interpretarea potrivit căreia promovarea unei acțiuni concomitente de ieșire din indiviziune ar fi obligatorie. În cauză nu a fost pronunțată o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate, cu rezervă de interpretare, iar această împrejurare rezultă cu claritate din dispozitivul deciziei, precum și din considerentele care explică soluția adoptată.

78. De altfel, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra înțelesului contrar Constituției României pe care îl constată în cuprinsul normei legale criticate, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vreme ce interpretarea și aplicarea normelor legale neclare ori lacunare constituie misiunea instanțelor judecătorești.

79. Prin urmare, Curtea Constituțională a reținut că interpretarea care condiționează atribuirea beneficiului locuinței conjugale de introducerea unei cereri de partaj este constituțională. Prin aceasta însă Curtea Constituțională nu a reținut că interpretarea contrară, în sensul că norma juridică nu conține o asemenea condiție de admisibilitate, ar fi neconstituțională.

80. Trebuie subliniat că interesele coproprietarului căruia nu i s-a atribuit folosința locuinței comune sunt prezervate, în primul rând, prin posibilitatea de a cere oricând sistarea indiviziunii, context în care poate beneficia, în condițiile legii, de ajutor public judiciar. În al doilea rând, coproprietarul interesat poate cere modificarea soluției dispuse anterior, în măsura în care împrejurările de fapt pe care s-a întemeiat soluția de atribuire a folosinței locuinței în beneficiul celuilalt fost soț s-ar schimba într-o manieră esențială, întrucât în cazul raporturilor juridice analizate, care presupun o desfășurare în timp, autoritatea de lucru judecat este condiționată de menținerea împrejurărilor de fapt avute în vedere la data atribuirii inițiale.

81. Pentru toate aceste considerente, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Timiș — Secția I civilă, în Dosarul nr. 25.846/325/2020*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (4) din Codul civil, sintagma „*până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj*” reprezintă momentul maxim până la care hotărârea prin care a fost admisă o cerere având ca obiect atribuirea beneficiului locuinței conjugale la desfacerea căsătoriei își produce efectele juridice, fără ca admisibilitatea acțiunii să fie condiționată de existența pe rolul instanțelor judecătorești a unei cereri având ca obiect ieșirea din indiviziune asupra aceleiași locuințe.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 5 februarie 2024.

PREȘEDINTELE DELEGAT AL SECȚIEI I CIVILE
CARMEN ELENA POPOIAG

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2024 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2024 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	140 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2024.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

5 948493 480778